

Stanovisko Bankovej rady NBS

Banková rada prerokovala a vzala na vedomie Ekonomický a menový vývoj – leto 2025.

Analytici NBS výrazne znížili odhad ekonomického rastu na tento rok a v ďalších rokoch očakávajú jeho len opatrné, postupné zrýchľovanie. Zároveň je výhľad do veľkej miery podmienený zmiernením neistoty v ekonomike a rozuzlením rokovaní o colných bariérach medzi Spojenými štátmi a ostatnými krajinami. Odhad nezahŕňa vplyv ďalšej nevyhnutnej konsolidácie verejných financií, ktorej detaily zatiaľ nie sú známe.

Očakávaný vývoj inflácie je, naopak, priaznivejší ako v jarnej predikcii. Dôvodom sú najmä nižšie ceny energií, agrokomodít a dovozov vo všeobecnosti, ktoré súvisia s oslabením svetovej ekonomiky a silnejším eurom, ako aj slabšia výkonnosť domácej ekonomiky.

Mzdy majú rásť v priemere rýchlejšie ako ceny najmä v dôsledku úbytku dostupnej domácej pracovnej sily z dôvodu starnutia obyvateľstva. Ukazuje sa, že trh práce prichádza o svoju doterajšiu odolnosť, ktorú si solídne udržal počas nedávnych kríz. Obsadených pracovných miest aj nových ponúk ubúda.

Neistota vo svetovej aj domácej ekonomike je naďalej mimoriadne vysoká. Preto je podľa analytikov riziko odlišného než dnes očakávaného vývoja v ekonomike vyššie než inokedy. V prípade ekonomického rastu a trhu práce hrozí horší vývoj ako v predpovedi. Alternatívne scenáre vývoja zahŕňajúce vyhrotenejšiu obchodnú vojnu naznačujú mimoriadne slabý rast najmä v roku 2026.

Pri inflácii nie je rozloženie rizík jednoznačné. Na jednej strane oslabená ekonomika tlmí cenové tlaky. Na strane druhej, v závislosti od toho, či dôjde k narušeniu globálnych dodávateľských reťazcov, alebo či a aké obchodné protiopatrenia prijme EÚ, inflácia nemusí oproti odhadom v základnom scenári predikcie poklesnúť.

Neprehľadnosť a nepredvídateľnosť situácie naďalej doliehajú na nálady firiem a domácností. Takéto prostredie mimoriadne obmedzuje súkromné investície.

V časoch zvýšenej neistoty a nízkej dôvery v ekonomiku hrajú dôležitú úlohu vládne opatrenia. Verejné investície podporuje prísun peňazí z EÚ, najmä v rámci Plánu obnovy a odolnosti. K oživeniu nálad a dôvery v európsku ekonomiku môžu prispieť avizovaný investičný stimul v Nemecku, vyššie výdavky na obranu v Európe, ako aj posilnenie vnútorného trhu a konkurencieschopnosti EÚ.

Vzhľadom na nepriaznivý stav verejných financií je na Slovensku priestor na podporu rastu ekonomiky zo strany vlády značne obmedzený. Existujúce podporné schémy je možné použiť na dočasnú výpomoc podnikom v prípade výpadkov v produkcii a uľahčenie presunu pracovnej sily do odvetví s pretrvávajúcimi voľnými pozíciami. Vláda môže prispieť k lepšej predvídateľnosti ekonomického prostredia, ak s dostatočným predstihom predloží kredibilný viacročný plán konsolidácie verejných financií vrátane zámerov v oblasti cien energií pre domácnosti.